

Zavoljo svoje bolehnosti, pa tudi zavoljo tega, ker so padali od strani slovanskih poslancev hudi vdarci na njega, je bilo že takrat pričakovati, da ne bo dolgo zdržal na svojem mestu. Zdaj je odstopil. Slovenci ga ne morejo ohraniti v dobrem spominu. Nastavljal je po Spodnjem slovenskem Štajerskem večinoma Slovencem neprijazne sodnike. Zato vodi zdaj pravosodno ministrstvo dr. Körber, ki je takoj ob nastopu svoje službe zabilal sodnikom, da morajo soditi nepristransko.

Koliko bodo znašali stroški in koliko dohodki v letu 1903?

Vsi državni stroški za Avstrijo (brez Ogerske) so proračunjeni na nekaj čez 1726 milijonov kron, za 41 milijonov več, kakor za l. 1902. Na blizu toliko so proračunjeni tudi dohodki. Med dohodke je štel finančni minister preostanke v državnih blagajnicah iz l. 1901, nekaj nad 6 milijonov kron. Potem dobiček, ki ga ima država od kovanega srebrnega in bakrenega denarja. Ta denar, ki zdaj kroži v srebru in bakru po Avstriji, ni v blagu toliko vreden, kakor v veljavi; v istini manje velja, kakor kaže napis. Krona naj bi bila vredna sto vinarjev; v resnici pa velja le okrog 50 vinarjev. Finančni minister toraj trdi, da bo država na tak način profitirala 16 milijonov kron.

Kitajci morajo tudi prispevati k našim državnim dohodkom. Prihodnje leto dobi Avstrija od Kitajcev 402.000 kron (odškodnina za vojne stroške na Kitajskem). Večji državni stroški prihajajo tudi od izboljšanja plač za nižje državne služabnike (diurniste), kar bo znašalo čez 5 in pol milijona; pokojnine so se pomnožile za 6 milijonov, cesarjeva blagajnica zahteva 2 milijona več, skupne državne potrebe so se pomnožile za 4 milijone, za razne podpore 2 milijona več. Nove dohodke bo imela država od davka pri voznih listih 15 milijonov. Dohodki od prodaje živinske soli so nižji za 105 tisoč kron. Vlada namerava toraj ceno živinske soli znižati.

Predlogi v podporo za ponesrečence.

Letos so po nekaterih krajih veliko trpeli vsled toče ali velikih povodnj. Zato so mnogoteri poslanci precej v prvi seji vložili nujne predloge. Veliko škode je n. pr. napravila toča pri Sv. Emi, celjski politični okraj in pri Sv. Petru pod Gorami v brežiškem okraju. Za ta 2 okraja je vložil poslanec Žičkar ova nujna predloga:

1. Davčne občine Sv. Vid, Vonarje, Sodna vas, Pristava in Sv. Hema, politične občine Sv. Hema, politič. okraj Celje, opustošila je 10. in 11. malega srpana nevihta s točo in strahovitim dežjem. Najhuje pa je divjala nevihta v tistih krajih 22. malega srpana t. l. Vseled tega so popolnoma uničeni novi ameriški trtni nasadi, kateri so zahtevali toliko žrtev. Pšenična žetev je bila popolnoma uničena in rodovitno zemljo je odnesla voda. Kakor dokazuje uradna cenitev, znaša škoda na polju 16 posestnikov davčne občine Sv. Vid 5140 K. Ker pa morajo ti obrestovati skupni dolg 30.600 K, potrebujejo najmanj 5580 K podpore, da zamorejo obstati. Škoda v davčni občini Vonarje se je cenila na 13.370 K, obrestovani dolg 42 posestnikov 57.270 K, zatorej rabijo podpore 14.370 K. V davčni občini Sodna vas je imelo 18 kmetov 3020 K škode. Isti morajo obrestovati 18.100 K ter rabijo podpore 3400 K. V davčni občini Pristava znaša škoda 6560 K. Prizadetih 26 posestnikov mora obrestovati 42.000 K dolga in rabijo za svoj obstanek 7260 K podpore. Slednjči znaša škoda v davčni občini Sv. Hema 5270 K, dolga je v občini 23.740 K; da se jim znatno pomore, rabijo podpore 5100 K.

Vseh 19 prizadetih posestnikov je trpelo škodo za 33.360 K. Obrestovati morajo 172.510 K in rabijo za njihov obstanek 35.710 K podpore.

Zatorej predlaga podpisani:

Visoka zbornica naj sklene, c. kr. vlada se pozivlje, da dovoli znatno podporo posestnikom politične občine Pristava, ki so trpele veliko škodo pri nevihti megega mal. srpana t. l. — Dunaj, dne 16. vinot. 1902. J. Žičkar in 20 tovarišev.

2. Dne 22. mal. srpana t. l. je naredila toča mnogim posestnikom krajev Križan vrh in Dekmanci pol. občina Sv. Peter pod Sv. gorami, polit. okraj Brežice znatno škodo. Uradno cenjena škoda znaša na polju in v vinogradih 3960 K in dolg posestnikov, ki se mora obrestovati, 14.060 K.

Za svoj obstanek potrebujejo dotični najmanj 1780 K. Udje komisijske, ki je cenila škodo, trdijo, da se zamorejo dotični samo do tega božiča preživeti. Zatorej je nujna pomoč skrajno potrebna.

Podpisani predlaga torej: visoka zbornica naj sklene: c. kr. vlada se pozivlje, dne 22. julija t. l. oškodovanim posestnikom polit. občine Sv. Peter pod Sv. gorami v polit. okraju Brežice, z znatno podporo iz državnih dohodkov kmalu pomagati. — Dunaj, dne 16. vinot. 1902. J. Žičkar in 20 tovarišev.

Politični ogled.

Zakon proti pijančevanju predloži v kratkem vlada avstrijskemu državnemu zboru. V načrtu je več določb glede prodaje alkoholnih pijač ter določba, da se pijančevanje tudi kaznuje.

Dalmatinski Italijani užaljeni. Med lahoni v Dalmaciji, posebno onimi v Zadru, vlada nepopisno razburjenje. Zgodilo se jim je nekaj nečuvenga: grb na italijanskem konzulatu jim je nekdo onesnažil. Italijanski konzul je takoj hitel k namestniku baronu Handlu, da se tam pritoži in vloži ugovor v ime Italije. Baron Handel seve ni mogel nič drugega obljubiti, nego da bo krivce strogo kaznoval. Morda jih zasači celo v italijanskih vrstah, ki so se poslužile kake fakinaže, da morejo sedaj udariti po Hrvatih. — Seve če pa avstrijski lahoni pokažejo svojo kulturo nad avstrijskim grbom ali zastavo, pa ne sme biti nihče užaljen.

Burski generali v Parizu. Dne 13. okt. došli so burski generali Botha, Devet, Delarey v Pariz. Namen njih potovanja v francosko stolnico je isti, kakor drugod, namreč, da nabere milodarov za svoj narod. Brezvestni Angleži so prelomili ob sklepanju miru dano besedo, da povrnejo Burom vso škodo in jim zopet obnovijo farme. Minister za kolonije Chamberlain se je generalom v Londonu malo ne rogal v lice, ko so ga spomnili danih obljub. Zaradi tega prosijo slavni zmagovalci nad Angleži pri drugih narodih podpore za naprave, katere bi bili dolžni storiti Angleži. — V Parizu generali niso bili posebno sijajno sprejeti, ker se oficijelna Francija noče še bolj spreti z Anglijo. Pač pa jih je navdušeno sprejelo na kolidvoru v Parizu na tisoče broječe občinstvo. Predsednik burefilskega odbora Pauliat jim je izročil 75.000 frankov za burske otroke. V hotelu, kjer so izstopili, sprejeli so generali veliko število deputacij. Zvečer pa je bil velik diné, na katerem je rekel Botha, da Južno Afriko zamorejo dobro upravljati jedino le Južno-Afričani. Dewet je rekel, da ne vzame več orožja v roke ter da ima potovanje generalov jedino le gospodarski značaj.

Dopisi.

Iz Ščavniške doline. (Volitve volilnih mož.) V četrtek so bile volitve volilnih mož v občini Ščavnica, ki leži v župnijah Sv. Petra, Sv. Benedikta in Negove v okrajnem glavarstvu ljutomerskem. V tej občini so žalibog na krmilu Bračkijanci, ker ima tukaj Bračko svojega zeta. Bračko in njegov zet sta delala na vse kriplje, da bi volilna moza postala njegov zet in en drug posilinemec. Vkljub strastni agitaciji in vkljub temu, da se našim somišljenikom ničesar ni osebno naznanilo o volitvi, je Bračko zbral skupaj 9 svojih pristašev, naših narodnjakov pa je bilo 14, ki so enoglasno izvolili dva vrla moza Janeza Kranarja in Jurija Senekoviča (brata g. ravnatelja v Ljubljani). Volitev se posameznikom ni naznanila. A eden naših je slučajno izvedel dan in uro volitve ter jo v naglici naznanil nekaterim možem. Vsa čast torej našim zavednim možem! Z Bračkom je potegnil tudi brat nekoga duhovnika! Z Bračkom pa je potegnil tudi naš učitelj podružnične šole ščavniške občine! Gospod učitelj! Vi ste se mešali tudi v občinske volitve ter ste potegnili s posilinemci in zdaj tudi. Mi kmetje si hočemo to prav dobro zapomniti. Nas poštenih slovenskih kmetov je velikanska večina in bomo že poskrbeli za to, da se to ne pozabi. Nelepo je pa tudi za celo občino, da je odbor

izvolil Bračka za častnega občana. Bračko nima za občino niti pičice zasluge. Kupili in izročili so mu neki drago častno diplomu. Kmetje, glejte sedaj svoje prijatelje Bračkijance! Da se je sploh to zgodilo v taki vrli občini, je večinoma kriv poprejšnji župan. Pod njim so prišli Bračkijanci na krmilo. Toda zadnjikrat! Bračku pa povemo na ves glas to-le: Prihodnji občinski odbor bo slovesno protestiral proti »častnemu« občanu.

Lemberg pri Slov. Bistrici. (Nemščina v soli.) Občini Črešnjevci in Vrhloga ste sklenili prositi, da se vpelja na tamkajšnji šoli v četrtem in petem razredu celo nemški pouk. Kaj taksnega pri enakih razmerah še ni na Spodnjem Štajerju. Vi modri kmečki vzgojeslovci, povejte in naznajte svetu, kako se zamorejo otroci s vspehom v čistem nemškem jeziku poučevati, kateri so čisto slovenskih starišev, ki ne znajo nemške besede pri šolskem vstopu in ki nimajo prilike se doma ali z drugimi ljudmi v nemščini vaditi, ker ni v celi župniji nemške rodovine. Ako zamorete to povedati, bode vam za to novo znajdbo sploh ljudstvo hvaležno. Ti občinski odborniki so smešni ljudje, ker hrepenijo za Nemci in delujejo za nje, posnemati pa njih nočejo. Poglejte, zakaj pa Nemci ne vpeljujejo v svojih šolah v četrtem in petem razredu drugega od nemškega bolj imenitnega jezika, kakor francoski in angleški? Ker so modri ljudje. Oni dobro vedo, da se njihovi otroci ne nauče dovolj materinega jezika, ako ga ravno govore se svojimi stariši, v ljudski in srednji šoli, o drugih predmetih, kakor o računstvu, o zgodovini itd. pa celo govora ni; a slovenski otroci pa bi se morali naučiti nemščine v nekih urah! Kaj pa drugi potrebni predmeti, naj v miru počivajo?

Nek pošten Nemec je rekel: »da v Črešnjevci se še nikdar ni kaj pravega začelo.« Ali ima prav? Vpelja se na tamkajšnji šoli po občinskem sklepu nemški poučni jezik, tako se v četrtem letu neha pouk, otrokom se odreže od lastnega telesa glava in se njim podeli druga, katera se s telesom ne poprime. Poglej hruškov divjak, v katerega se vcepi kutina, — kakšno drevo bo to? pritlikovec! Ako se spolni želja teh odbornikov, tako stopi tamkajšnja šola za 50 let nazaj, ker takrat se otroci niso učili slovenščine, a nemščine pa se niso naučili, in ti ljudje bili so povsod siromaki in odvisni od taistih, kateri so znali v svoji materinščini čitati in pisati. Kdor misli, da se otrok nauči v treh letih slovensko brati in pisati, je brezpameten, ker se otroci v prvih treh letih le pripravljajo na pouk. Je res samo nemščina, ki stori človeka srečnega? Ako prideš k vojakom ali drugam, dobro je, ako si vešč nemščine. Je pa nemščina edina sreča? Da bi to bilo, bi pri nemških vojakihi ne bilo prostaka, bili bi sami častniki in na Nemškem bi ne bilo ni delavca, ni hlapca ampak sama gospoda. Je pa tako?*) Ako hočete vaše otroke osrečiti, delujte in skrbite, da postanete v treh letih bogataši, kar se lože doseže, kakor se v treh letih toliko nemščine naučiti, da bi postali otroci srečni. Pri tem mi pride na misel otročja pripoved od »Schildburgerjev«, kateri so pri zidanju hiše pozabili na okna. Prvi modrijan pa svetuje, naj zgrabijo štiri možje petega in z njim trkajo tako dolgo v steno, da njo predro. Že pri prvem hipu se močno zasveti, pri drugem pa že manje — tako so iskali luč. Je pa res Črešnjevljanom in Vrhložanom mar za svoje otroke? Do sedaj še niso pokazali, pa tudi sedaj se ne gre zanje, ampak šola, otroci so le sredstvo za druge namene. Kateri bo sedaj najbolj kričal, ta bode gotovo prihodnji župan ali vsaj odbornik. Črešnjevsko ljudstvo je sploh dobro, tudi v narodnem oziru ni zadnje. Pa ljudje, ki so pred nekimi leti Nemcem sekali skeleče rane, se sedaj potegujejo za nje. Oni pripravljajo ljudstvo za svoje namene, da izdajo svojo

*) To stori le bistra glava in bistro glavo stori pri vseh narodih pouk v materinem jeziku.